

170.

Ἐν ὀνόματι τῷ Θεῷ τῷ νῦν
COGITATIONUM POLITICARUM,

DE
M A J E S T A T E
I M P E R I I ,
S A L U T I S T U T E L A ,

Ex
CURTII Lib. VIII. Cap. V. v. XI. Ductarum,
PARS PRIMA,

Quam,

*Suffragante Ampliss. Facult. Philos.
In Regia Academia Upsaliensi,*

PRÆSIDE,

VIRO CELEBERRIMO atque AMPLISSIMO,

Mag. JOHANNE
I H R E ,

Eloquent. & Polit. PROFESS Reg & Skytt.

S. R. L. M.

Fac. Phil. h. t. DECANO Max spectabili.

Candido Bonorum examini submittit

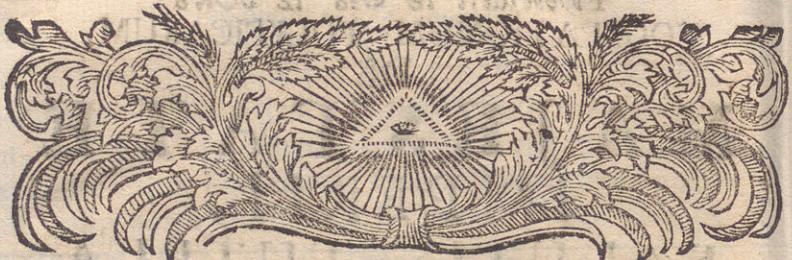
JONAS PRINTZ, Abrah. FIL.
FIERDHUNDRENSIS.

In Audit. Carol. Maj. die XXIII. Decemb.
MDCCXLVI.

Horis, ante meridiem, solitis.

UPSALIÆ.

I. N. 7.

§. I

Majestas est complexus summorum imperantis jurium, quæ eum salute Reipublicæ indissolubilem nexum habent.

Mirum est, in quam varias partes abiverit eruditorum consensus, ubi, quid esset Majestas, præcise definiendum erat. Videor vero mihi observasse, differentiam hanc inde profluxisse, quod alii in hoc argumento ex usu magis communi, quam ex vero locuti fuerint, alii hypothesibus inservire voluerint, alii denique rem, quam ipsi satis perspicue non intellexerant, lectori impeditionem suis verborum involucris reddiderint. Ad primam classem retulero Ciceronis Definitionem, a) secundum quam Majestas est *amplitudo & dignitas civitatis, & Syllæ, apud eundem Ciceronem b) cui Majestas est, ne in quenvis impune declamare liceat,*

ret,

DE MAJESTATE IMP. SALUTIS TUTELA 5

ret, & similia id genus longe plurima, quæ uno
quasi fasce compingit Joh. Henr. Bœclerus, c)
cujus verba afferam: *Majestas*, inquit, *priscis mo-*
do imperium, modo jus imperii, summum rerum
arbitrium, summum rerum judicium, denique hoc
ipso vocabulo potestas dicta est. Ad alteram classem
retulero illam nonnullorum definitionem, qua Ma-
jestatem esse dicunt *potestatem summam in principem*
Divinitus concessam, vel ut habet Kœnigius d) *infini-*
te virtutis imperium, & similes longe plurimas. Im-
mensum vero foret, si vel strictim omnes illas re-
censere vellem, quas ultima classis sibi vindicat.
Crediderim tamen principe loco eam ponendam,
quæ Majestatem vocat *potestatem ubique Summam*,
quæ a plurimis adoptata fuit. Quis enim in-
de vel hilo doctior erit, aut quis potius statim
non perspicit, alia definitione explicandum esse,
quid per *ubique* intelligatur, an se ad omnes res
publicas extendat, ad omnes actiones civium diri-
gendas, & sic porro. Nescio an ad accuratae me-
thodi leges proprius accesserit vir summus & singu-
laris ingenii Justus Lipsius e), qui postquam inter
auctoritatem, quæ in *Principe*, distinxerat, Majesta-
tem definit, *per reverendam quandam amplitudinem ob*
meritum virtutis, aut rerum affinium: In exemplorum
vero Politicorum Cap. XVI, Majestatem veneratio-
nem vocat, *aliorum animis insitam, cui a magnitudine*
est origo. Prætero reliquos, qui longo agmine af-
ferri poscent, & tantum ad illustrationem nostræ de-
finitionis commemoro, me imperantem in latiori si-
gnific-
A 2

gnificatu sumere, pro persona qualibet morali, in quam spontaneo consensu reliquorum jura translata sunt, sive Rex fuerit in Monarchia, sive Magnates in Aristocracia, sive populus & ejus delegati in Republica. Per jura vero *summa*, quid intelligamus, subjuncta verba statim indicant, talia nempe, *quaे cum Reipublicæ salute necessarium nexum habent*: sequitur inde, quod etiam si *jus venationis*, *jus peregrinas & aliis interdictas merces inferendi* & alia id genus *summa* sint, & ad quæ civium nemini *adspicere* liceat, nihilominus ad jura Majestatica referri haudquam possint: ratio est, quod Reipublicæ salutem non nisi eminus afficiant, & sine iis res publica salva esse possit.

a) *Lib. II. de Oratore CXXIII. 164.* b) *Lib. III Ep. ad Appium Pulchrum XLIII.* c) *In Instit. Politic. Lib. II. C. I. p. 91.* d) *Theol. Positiv. P. III. §. 245.* e) *Lib. II. Politic. Cap. XVI. &c.*

§. II.

Majestas a Deo dependet, tanquam origine, ac causa primaria, consensu populi suas partes proxime peragente

Lis inter eruditos jam dudum agitata fuit, mediatene, an immediate Majestas a Deo, tanquam auctore & fonte proveniet? Qui primam sententiam ideo tutiorem arbitrati sunt, quod venerationi erga imperantes sanctius habendæ, idonea sit, non solum varia scripturæ loca adferunt, in quibus diserte dicitur, omnem potestatem a Deo esse, per Deum regnare reges, & quæ alia plura sint, & ut de victoria

SALUTIS TUTELA.

ria certiores sint, alteram sententiam a Weigelianis, Schwenckfeldianis, Socinianis, & nescio quibus Palludanis foveri, & quod inde sequitur, aliquid pestilentis habere, admonent. Qui vero hanc fovent, nobis persuadere volunt, populum immedia- te heic jura sua & quidem cumulative transferre, & non solum personam designare, in quam Majes- tas transferatur, sed & transferendi modum & con- ditiones, absolutum ne an limitatum imperium es- se velit, & inter mille possibles modos, qua ratio- ne limitatum velit. Ego vero in ea semper versa- tus sum opinione, litem hanc totam quantam in me- ram logomachiam abire. Hanc vero ut nos note- mus, observamus, donationem esse vel *simplicem* vel *complexam*. Simplex est, quum, quod meum est, ipse in alterum transfero; complexa vero, ubi al- teri rem meam pro suo arbitrio distribuendam trans- mitto. Ita quum Rex Eleemosynario suo pecunias in pauperes erogandas relinquit, utitur ille suo ju- dicio, Regiaeque munificentiae hos participes redi- dit, alios exsortes: hisce larga, aliis parciore mensu- ra elargitur. Hi vero, qui sublevantur, a Regene an ministro dona acceperunt? Respondeo ab utro- que, sed ita tamen ut quamvis non præcipuas, at pro- ximas tamen partes Eleemosynarius peragat, atque adeo nec ego queri possim, nec ille domini volun- tati quidpiam contrarium egerit, si, quantum volu- issem, non dederit. Crediderim, ita facili negotio intelligi posse, quo usq; extendenda sint illa, quæ in- nui, scripturæ loca, ad ordinationem nempe Divinam con-

DE MAJESTATE IMPERII

concurrentem Providentiae Ejus singularem aetum, directionemq; sapientissimam. Eodem modo etiam ipse Sanctissimus Salvator Pilato in se potestatem superne datam ait, quamvis non nisi subalternus eslet Magistratus, Suamque dignitatem Imperatori Romano acceptam referret.

f.) Cfr. *Dissertat. sub Ampl. Domino Praeside habitae ab abdicatione Regia.*

§. III.

Majestatem in qualibet Republica dari, suadent rationes, ab imperii natura ac constitutione, iisque, quæ ejus nomini opponuntur, indirecte subductæ.

Demonstr. Respublica, specialiter sic dicta est forma civitatis in ordine imperandi & parenti consistens, docente Boeclero g). Liquet inde, ubi Respublica datur, ibi civitatem adesse cum imperio. Cum enim judicante Aristotele, h) statim imperii absolvatur *εξ αρχόντων καὶ αρχομένων. imperantibus & parentibus*, civitatem in imperio confistere, & Rempublicam ordinem imperandi & parenti includere, intellectu proclive est, cuvis has non neganti *Kυριας δόξας: quæ Eidem sunt aequalia, inter se sunt aequalia.* Et quæ conveniunt in uno tertio, inter se conveniunt. Unde tandem sequitur, Majestatem esse semper in Respublica. Nam ubique imperatur subditis, ibi Majestas exercetur, atqui in Respublica Majestas imperantis in subditos continue viget. Ergo.

SALUTIS TUTELA.

II. Fingamus vero, Rempublieam quandam sine Majestate esse, tum certe nil nisi dissociata ibi fuerit multitudo, atque adeo mera ochlocratia quæ si ibi concipiatur, ob deteriorem populi partem, ob libidinum, latronum, &, omne genus, tcelementorum numerum; injuriarum *άταξις* & perver-
si ordinis plena forent omnia *i).* Quo intellecto, sponte sua negatur, dissociatam multitudinem esse Reipublicæ particulam. Quia enim non nisi in statu imperii datur Respublica, relinquatur necesse est, nec ullam Rempublicam dari sine Majestate.

Scholion: In limine & fronte hujus differentiationis indicare convenit, quid sit subditus. Communiter ejus nomine significamus eum, qui patetis aut tacita submissione jura sua resignavit imperanti, ut quidquid ad scopum civitatis ac tranquillitatem, tum publicam tum privatam, conducit, ejus arbitrio facile subjiciat; obedire, imperata exsequi & his similia observare sui esse officii existimans. (cfr. Celeberr. Canzii Disciplin. Moral. §§. 1028. sq.

Corollarium I. Videmus hinc non tantum, qua mente Celeberrimus Gribnertis Juris Prudent. Lib. II. Cap. II, §. 1 pag. 160. I. dixerit, *Majestatem non dari nisi in Republica*, nec Rempublicam dari sine Majestate; sed etiam quam verum sit Celeberr. Reinhardi in Theatro Prud. Elegant: ad Lipsii Polit. Lib. IV. Cap. IX. 6. 3. pag. 1162: & ad nostrum Curtii locum gravissimum hoc effatum: *Quod brachium absque dextra, corpus absque*

DE MAJESTATE IMPERII

absque vigore animi, hoc imperium sine auctoritate & Majestate.

Civill. II. Ex obedientiæ idea patet, majestatem ratione subditorum vivere in statu libertatis, illos, qui ipsi parent, ad jus naturæ dirigendo. Quia occasione etiam illud nobis dari postulatur, Hanc in eodem statu esse, quo aliæ Republicæ, ad quas relata, jus gentium pro decernendorum norma agnoscit.

g) *Iustit. Politic. L. I. C. VI p. 76.* b) *Lib. VII. Politicorum Cap. XV.* i) *Cfr. Gribneri loc. cit. pag. 1916.*
6. & *Bæcleri instit. Polit. Lib. III. Cap. VII. pag. 184.*

§ IV.

Majestas in Republica non nisi una est.

Demonstratio. Ponatur Majestatem in Republica duplēcēm esse. Ea ratione subditis communis esset cum Majestate ac Imperante, iidemque eodem respectu subditi essent & non subditi: subditi per Schol. §. III. non subditi, quia simultaneam possiderent Majestatem, quod per principium contradictionis est impossibile. Ab altera parte, Majestas etiam sub hac hypothesi esset *Summa & non summa*. *Summa*, quia summam in Re publica haberet potestatem, *per definitionem*. Non *Summa*, quia juxta se haberet alia subjecta pari in fastigio posita, id quod per principium contradictionis itidem est impossibile k). Cum vero ad summam potestatem adeo requiratur ut, ubi exerceatur, sit Una: quum etiam Majestas sit in Re publica quavis §. præced. sequitur, quod Majestas in sua republica sit una.

k) *Cfr. Celeb. Budd. Philosoph. Pract. Part. II. Cap. IV. Sect. XIII. §. 12.*

SALUTIS TUTELA

§. V.

Majestas est summus in Republica legumlator a), carum Interpres b), Judex c) ac Vindex d).

a) Cum Majestas in Républica non nisi una sit. (§. IV.) in qualibet Re publica una est voluntas, cuius actus se irritos redi, non patiuntur. Ergo, quidquid vult, id jure omnium, quos inter vivit, perfectissimo vult. Voluntatem autem suam, jure volendi, nolendi & consentiendi, nixam, proprie non aliter exserere potest Majestas, quam per legem. Ergo lex est ipsa Majestatis voluntas, scriptis tamen, potissimum expressa. Cum igitur Majestatis voluntas ita sit constituta, ut vi juris perfecti obligationem legis habeat; Cum etiam, tanquam consequens, inde fluat, legi nulla fata, aut per dispositionem, aut promulgationem, aut per abrogationem, sine talibus voluntatis actibus accidere posse; sequitur, Majestatem in sua Republica esse legislatorem summum, sive legis dispositionem quæramus, sive reliquas ejus vicissitudines.

Quicumque denique alteri leges præscribit, ille eodem est superior, alia enim ratione consilium inter se conferrent (per definition. legis & consilii) Atqui subditi ratione Majestatis vivunt in statu æqualitatis. Ergo, si particulam potestatis Legislatoriæ sibi adrogaverint, non nisi consilium est. Cum denique Majestas vivat in statu libertatis, (collar. II. §. III.) palam est, Majestatem maxima legum ferendarum facultate gaudere.

B

b) Si-

DE MAJESTATE IMPERII

b) Sicut in sermone cum aliis aut lectione cum auctore identicas non semper combinamus ideas; ita quædam legis capita lectorum conceptum fugere possunt, sicut lex claris & perspicuis formulis, idiomate vernaculo, quantaque fieri possit, cura, sit promulgata. Cum itaque, teste Boehmero 1), omnis Jurisprudentia duabus absolvatur partibus: *habitu leges legitime intelligendi, seu legum intellectu, & prudenti legum ad casus occurrentes applicatione;* oportet subditorum quemlibet, de legis sensu sollicitum, gnarum esse, doctrinam juris, non esse sine interpretatione. In summo autem foro, apud Majestatem, puta, caussam decisivam petendam esse, inter alia, gravis ratio illa, quæ in ipsa *legum moralitate latet, monstrat.* Est nempe hæc, facultas, qua lex promulgata infert obligationem, intentioni Majestatis & legislatoris, respondentem. Intentio vero fuit, legem sic obligationi attemperare, ut in quovis casu, statu & tempore, cognita & applicata, morum atque virtutum eliciat ornamenta, atque homines aptiores reddat ad vitam civilem. *Qui vero vult finem, vult etiam media.* Cum tandem sermo sit necessarium medium, ex quo fontes obligationis deducuntur m), sequitur eum, qui legem suam obligationi commendat, interpretationem sibi reservatam habere, vel nec permettere, ut quispiam alienum suis statutis sensum affingat.

Nec prætereamus illud, quod inter æquiales floret, dum quilibet suorum ipsem verborum *interpretes; hoc vero ut inter privatos æquitatis est,* ita

SALUTIS TUTELA.

ita apud principem iuris. Est enim Majestas in Republica una & eadem summa (§. IV.) nemo itaque, qui rem æquiori ponderaverit lance, non potest summum interpretandi jus Ei denegare n).

c) Quicunque subditus est, jura sua libertatis Majestati resignavit obtainendæ tranquillitatis ac securitatis gratia o). Ergo quicunque subditus est, libertati, quatenus securitas publica spectatur, se abdicavit, adeo ut Majestas, sola vivat in statu libertatis. (corollar. II. §. III.) Ergo, subditus in statu vivit civili, qui respuit omne jus sibi ipsi adrogatum. Ergo, solius est Majestatis, jura cuilibet subditorum dispensare, ut omnia tendant ad scopum civitatis. Cum ex studio utilitatis publicæ oriatur justitia p), sequitur, nullam Jurisprudentiam judiciariam esse, nisi in ordine ad scopum civitatis & utilitatem publicam. Quare, qui directionem civitatis soli Majestati attribuerit, hanc Jurisprudentiam similiter Ei adstruit. Judicare autem, in sensu Juridico, est Jurisprudentiam dicere & applicare, unde proprio fluit alveo, Majestatem summum esse Judicem. Facile etiam solvi potest illa propositio hac ratione: *Judicare est leges singulis casibus interpretando applicare* q), atqui Majestas est summus legum civilium Interpres, Ergo, summus etiam est Judex.

d) Ex obligatione, quæ legem civilem semper comitatur, & ex sanctione pœnali probari potest, Majestatem tum esse summum Judicem, tum Vindicem. Nos autem posterius pronunciamus sequenti ordine: Primum juris naturalis præceptum

Ne-

Negativum est de nemine lœdendo. Ex quo sequitur, omnem lœsionem esse contra Jus Naturæ, a parte autem lœdentis, ut idem jus requirit, ut damna resarciantur; ita a parte lœsi, ut damno reparato & præstita cautione in posterum injuriaæ obliviscatur. *Vindicta autem est actio, quæ damni non tantum reparationem exigit; verum etiam exsecutionem facti cum dolore lœdentis intendit r).* Ergo, vindicta est contra Jus Naturæ. Cum autem Jus Naturæ a parte stet illorum, quæ non turbant vinculum societatis humanæ; sed quæ, ad scopum civitatis pertinent, promovent, sequitur, Jus Naturæ limitare formam, ut ita dicatur, vindictæ, cuius necessitatem civitas urget. Atqui Majestatis est subditos ad Jus Naturæ dirigere (corollar. II. §. III.) & videre, ne tranquillitas, tum publica, tum privata pravis moribus corrumpatur. Ergo, Jus vindictæ Majestati datum est a Jure Naturæ. Quia vero vindicta, quæ in civitate vim Juris habet, dicitur *publica*, & subditorum jura Majestati sunt resignata (Schol. §. III.) palam est, præter Majestatem neminem jus vindictæ publicæ in civitate & Republica habere. Ergo, sola Majestas est summus ibi vindictæ. Huc etiam pertinet jus gladii, jus punendi, jus vitæ & necis. Generaliter dicendo, omnia, hac in Thesi dicta, e scopo civitatis deduci possunt, cum illa pertineant ad tranquillitatem & salutem Reipublicæ; ad quam Majestas est tota comparata: atqui hinc facilem elicamus conclusiōnem, quod Majestas sit summus legislator &c.

Scho-

SALUTIS TUTELA.

13

Scholion I. Quando Majestas dicitur summus legislator, intelligendum est eam *ad munus illud concurrere radicaliter* ^{s)} cum vi pacti, cum subditis initi, summum jus obligandi habeat. Dantur quidem talia pacta, vel ut Politicis ^{t)} vocantur, *conventiones fundamentales*, quibus nisi subditi de dirigendo statu cum Majestate patet sunt. Ita in regnis, ubi parlementa vel ordines proprie sic dicti, vigent, concurrunt hinc cum Rege ad leges condendas, quo tamen non evincitur, aliquem, qui extra Majestatem sit, jus nomotheticum habere. Ubi enim in his regnis limitatum est imperium; ita nonnulla iura Majestatica sibi reservare voluit populus, qui in hoc casti collective & in societate cum imperante personam illam moralem constituunt, cui potestas summa legislatoria competit. Quid dijudicandum sit de legibus in Democratia, cognovimus ex §. IV. & conferatur Cantzii loc: nuper citat.

Schol. II. Quando Majestas dicitur summus legum Interpres, eo ipso obligationi non subjicitur se semper sistendi interpretem, nec commendatur subitus ad Majestatem recursus, si quæ legis dubia oriantur; sed indicatur tantum apud Majestatem, quæ est omnium summa, ultimum esse forum controversiarum decidendarum, si inferior Magistratus per probabiles rationes, eas solvere non valuerit. De interpretatione paetii

Ma-

14 DE MAJESTATE IMP. SALUTIS TUTELA.

Majestatis eum subditis initii, vid. Bœhmeri Jur. Public. Part. special. Lib. III.C. IV. p. 635 not. o & g. XVI.). Hinc simul constar, quo sensu Majestas dicatur summus judex & vindex.

l) Bœhmer. Jur. Public. Part. Special. Lib. II. Cap. III. §. XLII. & not. p. 418. sq. m) Vid. Lebmanni not. in Samuel. Pufendorff. de officiis hominis & Civ. C. X. §. IIL p. 336. n) Celeberr. Cantzii disciplin moral. §. 1355. o) Ibid. §. 1393. p) Celeberr. Canzius de Civitate Dei §§. 589. 513. q) Bœhmer. Jur. Public. Part. Special. Lib. II. Cap. III. p. 418. not. e. r) Canz. Disciplin. Moral. §. 169. s) Vid. Bœhm. Jur. Publ. part. Special. Lib. II. Cap. II. §. VII. t) Canz. Disciplin moral. §. 1337.

